

LJUBLJANSKI
ŠKOFIJSKI LIST

LETNIK 1926

V LJUBLJANI 1926

ZALOŽIL ŠKOFIJSKI ORDINARIAT V LJUBLJANI

TISKALA JUGOSLOVANSKA TISKARNA

KAZALO

k letniku 1926 Ljubljanskega škofijskega lista. — Skupaj 10 številk.

A		Enciklika papeža Pija XI. o preganjanju katol. Cerkve v Mehiki	153
Sv. Alojzij, apostolsko pismo papeža Pija XI. ob 200 letnici kanonizacije sv. Alojzija	137	G	
Anton Bonaventura, škof: Vernikom za sv. leto	6	Gozdi, cerkveni in nadarbinski, sečnja lesa	147
Anton Bonaventura, škof: Duhovnikom	9	I	
Anton Bonaventura, škof: Duhovnikom za novo leto	11	Izpiti mladih duhovnikov, tvarina	36
Anton Bonaventura, škof: Ob 200 letnici kanonizacije sv. Alojzija	61	K	
Anton Bonaventura, škof: Pastirski list o sv. Frančišku Asiškem	111	Kanonična vizitacija in birmovanje 17, 37, 74,	91
Anton Bonaventura, škof: Pastirski list o Kristusu Kralju	125	Kelih in patena	59
Anton Bonaventura, škof: Duhovnikom in vernikom o verskih družbah	149	Kip presv. Srca Jez. na oltarju sv. R. T.	132
Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, privi- legiji članom duhovnikom	68	Kolkovanje listin, način	75
Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, oklic	87	Konference I 1926, razglas	15
B		Konferenca dekanov I. 1926, poročilo	77
Birmovanje, glej kanonična vizitacija		Kongres za vzhodno bogoslovje v Ljub- ljani, pismo papeža Pija XI.	88
Bratovščina sv. Rešnjega Telesa, poročilo	69	Konkurzni razpisi:	
C		Adlešiči	23
Cerkvene stavbe in oprava		Smlednik, Kolovrat	60
D		Fara, Poljane pri Toplicah, Št. Jakob ob Savi	76
Directorium liturgicum, addenda et mu- landa	39	Stranje, Vrh (Sv. Trije kralji)	92
Dopolnilna prenosna taksa, povračilo iz verskega zaklada	89	Sv. Lenart, Št. Lambert	110
Draginjske doklade duhovnikom	122	Sv. Trojica nad Cerknico	123
Družba sv. Mohorja, priporočilo	18	Gora pri Sodražici	136
Državni prazniki, proslava	146, 162	Zasip, Črni vrh nad Polh. gradcem	151
Duhovsko podporno društvo, račun za l. 1925	74	Polhov gradec, Stara Oslica	164
Duhovne vaje za duhovnike	90, 162	L	
E		Sv. leto za vesoljni katoliški svet, apo- stolska konstitucija	1
Enciklika papeža Pija XI. o prazniku Kristusa Kralja	25	Sv. leto za vesoljni katoliški svet, po- blastila in navodila	57
Enciklika papeža Pija XI. o katoliških misijonih	45	Liturgične zadeve:	
Enciklika papeža Pija XI. o sv. Fran- čišku	93	Kip Srca Jez. na oltarju sv. R. T.	132
		Kelih in patena	59
		Oblika paramentov	132
		M	
		Marijine družbe, shod voditeljev	58
		Mašne ustanove, prošnje za ukinjenje	18
		Mehika, molitev za	108
		Misijonski dan v Celju	89
		Misijonski praznik	18

N		
Nabirka za pogorelce v Prigorici (Dolenja vas)	89	
Novomašniki l. 1926	39	
O		
Obhajilo velikonočno	58	
Oprava cerkvena, nova in restavriranje Organizacije katoliške, referat	149	
Organizacije katoliške, referat	82	
Orglarska šola, učni načrt	19,	41
P		
Polovična vožnja na železnih za duhovnike	123	
Poroke naših državljanov v Franciji	39	
Postna pošava	10	
Posvetitev človeškega rodu presv. Srcu Jezusovemu	131	
R		
Raziskavanje po maticah	59,	109
S		
Sežiganje mrličev	133	
Slovstvo:		
<i>Starčević Šime</i> , Homilije, <i>Yves de Querdec</i> , Pisma seoskog župnika, <i>Merkun</i> , Homec	59	
Avta primi conventus pro studiis orient Labaci, Ura molitve za zedinjenje, Kraljestvo božje, 3. zvezek <i>Debevec, dr. Jože</i> , Sv. Alojzij, <i>Laržar</i> , Spomini	91	109
		<i>Sardenko Silvin</i> , Sv. Alojzij, <i>Scharsch-Jere</i> , Spoved malih grehov, <i>Bernik Fr.</i> , Z nekdanje Goričice
		<i>Grivec, dr. Fr.</i> , Slovanska apostola sv. Ciril in Metod, <i>Štular</i> , Sv. Stanislav Kostka
		<i>Opeka, dr. Mihael</i> , Božji dnevi, <i>Sardenko Silvin</i> , Angelski mladenič
		Sodalitas Ss. Cordis Jesu, poročilo za l. 1924 in 1925
		Stavbe cerkvene
		Škofijska kronika 23, 44, 60, 76, 92, 110, 123, 151, 164
Š		
U		
Umrli duhovniki:		
Koritnik Jakob	44	
Aleš, p. Otokar	60	
Ambrož Janez, Alojzij Češarek	76	
Sadar Ivan	92	
Saje Mihael, Oblak Ivan	110	
Kadunc Matija, Sinkovec Avguštin	124	
Gasperin Viljem	152	
V		
Vojaški obvezniki, naznanila smrti		40
Vojaški obvezniki duhovniki, zgláševanje		163
Z		
Zavod sv. Stanislava, razglas o sprejemanju gojencev		75

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1926.

Ljubljana, 26. januarja 1926.

Štev. 1.

1.

SVETO LETO ZA VESOLJNI KATOLIŠKI SVET.

CONSTITUTIO APOSTOLICA.

Universale iubilaeum anno Domini millesimo nongentesimo vicesimo quinto in Urbe celebratum ad totum catholicum orbem extenditur.

Pius episcopus

servus servorum Dei universis christifidelibus praesentes litteras inspecturis salutem et apostolicam benedictionem.

Servatoris Iesu Christi benignitati habemus ex animo gratiam, quod per Annum sacrum, quem usitato heri sollemnissimoque Romanae Ecclesiae ritu conclusimus, et Nobis paene infinitos iucunditatis fructus potiundos permisit, et ad ingentem mortalium numerum gratiae veniaequae suae divitias misericors protulerit. Etenim ad centena millia, ex quovis civitatum ordine, fideles vel ex disiunctissimis omnium regionibus in Almam hanc Urbem peregrini convenere: qui quidem advenae non tam civibus romanis, eodem ceteroqui studio sacrae indulgentiae fruendae inflammatis, quam catholico nomini universo et ipsis hominibus ab Ecclesia alienis mirabile fidei pietatisque suae visi sunt praebere spectaculum, voluntatesque praeterea suas cum Apostolica Sede et Nobiscum, arctius, si quidem necesse erat, copulaverunt. Optimo autem fructuosissimoque praeteriti Iubilaei exitu, quem tam crebris flagrantibusque precibus Deo per sacri temporis decursum admotis acceptum referimus, commovemur atque impellimur, ut, more institutoque decessorum Nostrorum, qui patuit Romae ad hesternum usque diem amplissimus veniae thesaurus, eundem universitati fidelium ubique terrarum, proximo anno, patere iubeamus. Hanc sane veniam indulgentiamque ut quam plurimi participant, Venerabiles Fratres Episcopi curent, ut in singulis dioecesis cuiusque suae locis per divini verbi praedicationem, per sacras expeditiones vel spirituales exercitationes ad culpas suas populus deflendas eluendasque permoveatur et ad poenarum remissionem, quae sibi proposita est, impetrandam rite praeparetur: quod ut, in tanta cleri utriusque penuria, commodius fieri possit, a superiore consuetudine Nobis recedendum esse putamus, ex qua Iubilaeum extra Urbem non ultra semestre spatium producebatur. Iidem praeterea Episcopi fideles sibi com-

missos doceant, ad eandem mentem Nostram, quam in Iubilaeo pro Urbe indicendo aperuimus, idest pro evangelicae fidei propagatione, pro populorum pace et concordia, pro congruenti Ecclesiae catholicae iuribus ordinatione Sanctorum Palaestinae Locorum, eos potissimum orare Nobiscum ipsis oportere.

Itaque, auctoritate omnipotentis Dei, beatorum apostolorum Petri et Pauli ac Nostra, Iubilaeum maximum, quod in hac sacra Urbe celebratum est, ad universum catholicum orbem per has Litteras extendimus et in totum futurum annum prorogamus, ita scilicet ut lucriferi possit a primis vesperis proximi diei festi Circumcisionis Domini ad plenum diem tricesimum primum mensis Decembris futuri anni MDCCCXXVI.

Quamobrem omnibus utriusque sexus christifidelibus ubique terrarum, extra Urbem huiusque suburbium, existentibus, etiamsi anno sacro proxime elapso Iubilaei veniam lucrati iam sint, apostolica auctoritate Nostra largimur, ut plenissimam peccatorum indulgentiam ac remissionem adipisci bis queant, idest primum aut sibi aut animis defunctorum expiandis, secundo autem in horum tantummodo levationem, dummodo rite confessi ac sacra synaxi refecti — quam ad rem confessio annua et Paschalis communio minime suffragabuntur, — intra futurum annum MDCCCXXVI, ecclesiam loci praecipuam tresque alias ecclesias vel oratoria publica ad hoc designanda, semel in die, per quinque continuos vel seiunctos dies, cum naturales tum ecclesiasticos, ad canonum normam computandos, pie inviserint et ad mentem Nostram supplices Deo preces adhibuerint. Idem locorum Ordinarii sive per se ipsi sive per vicarios foraneos et parochos aliosque ecclesiasticos viros, quibus hanc potestatem, etiam, si libuerit, per integrum anni spatium utendam, permiserint, designabunt, praeter cathedralem ecclesiam in civitate episcopali et praecipuam in ceteris dioecesis locis, tres alias tam in illa quam in istis a quibusvis fidelibus visitandas: quodsi quattuor alicubi ecclesiae vel oratoria publica desint, Ordinarii, pro suo prudenti arbitrio, aut per se ipsi aut per suos delegatos decernere poterunt, ut in minore aedium sacrarum numero, et vel in una, ubi una tantummodo adest, quattuor illas diurnas visitationes agi liceat.

Ut autem iis consulamus, qui in peculiari rerum locorumque conditione versentur, haec statuimus quae sequuntur.

I. Qui per annum fere semper navigant iterve faciunt, iis fas esto, cum ad certam se stationem receperint, ibi Iubilaeum semel lucrari, ea lege ut, ceteris simul parendo praescriptis, praecipuam loci ecclesiam uno tantummodo die quinque invisant.

II. Ordinarii locorum aut per se ipsi aut per vicarios foraneos, per praelatos regulares quod ad eorum subditos, per parochos vel confessarios in dioecesi adprobatos, quibus huiusmodi fecerint potestatem — vel habitualiter atque extra confessionem exercendam, — possint, si qui impediantur ne imperatas visitationes obeant, harum numerum, pro rerum personarumque necessitate, contrahere et reducere; concedere, ut visitationes,

nulla habita unius eiusdemque diei ratione, seiungi pro lubitu queant; cum vero res postulaverit, eas dispensando commutare in alia religionis, pietatis caritatisve opera, ad singulorum condicionem accommodata, quae tamen aliunde non sint sub peccato debita. — Impeditos autem heic intellegi volumus moniales, sorores religiosas, tertiarias regulares, pias feminas et puellas aliasve personas in gynaeceis seu Conservatoriis degentes; item anachoretas monasticum regularemve Ordinem profitentes et potius contemplationi quam actioni vitae deditos, ut Cistercienses Reformatos B. M. V. de Trappa, Eremitas Camaldulenses et Carthusianos; praeterea eos, qui aut captivi sunt aut in carceribus custodiuntur, et ecclesiasticos vel religiosos viros, qui in coenobiis aliisve domibus, emendationis causa, detinentur. Impediti ii quoque censeantur, qui aut domi aut in nosocomiis sive morbo sive imbecilla valetudine laborant, et quotquot aegrotis adsunt, et generatim ii omnes, qui certo impedimento prohibentur quominus statutas visitationes obeant: aequo autem iure esse volumus operarios, quos in Constitutione »Apostolico muneri«, die XXX mensis Iulii superiore anno data, descripsimus, et senes qui septuagesimum aetatis annum excesserint.

III. Ordinariis locorum pariter liceat — etiam per delegatos quos supra memoravimus eademque ratione — minorem visitationum numerum praestituere, a) conlegiis auctoritate ecclesiastica adprobatis sive clericilibus sive religiosis; b) confraternitalibus, piis unionibus, atque iis tantummodo laicorum consociationibus, quarum sit catholica opera provehere; c) adolescentibus qui in conlegiis vivunt vel conlegia, institutionis educationisque gratia, aut cotidie aut statis diebus celebrant; d) christifidelibus omnibus, qui, duce parochi, vel sacerdote quem parochus delegarit, visitationes peracturi sunt. — Ea tamen lege Ordinarii visitationum minuant numerum, ut hi omnes, quos nominavimus, pompa instituta, etiam sine suis insignibus, ad invisendas aedes sacras incedant.

IV. Ubi cumque autem, quavis de causa, ita incedendi per publicas vias copia non erit, Ordinario loci eiusve delegatis liceat, ut supra, visitationum numerum contrahere et reducere, modo intra aedis sacrae saepta aut pompa ducatur aut saltem visitatio sollemniter communiterque fiat ab omnibus ibi una congregatis. Ordinarius autem loci eiusve delegati ab obligatione confessionis et sanctae Communionis nullum alium exsolvant, nisi quem ab alterutra gravis morbus prohibeat.

Ad facultates quod attinet, confessariis, ceteroquin ad iuris normam adprobatis, tribuendas, quas in excipienda iubilaei confessione salutariter adhibeant, haec, quae sequuntur, decernimus.

I. Confessariis illae integrae sunt facultates absolvendi, dispensandi, commutandi, quascumque ab hac Apostolica Sede vel in perpetuum vel ad tempus, quoque pacto, legitime impetrarint; immo simul cumulateque, ad iuris praescriptum, et pluries pro eodem poenitente sive iis omnibus sive his, quae mox concessuri sumus, uti valide et licite possint. Quali-

cumque autem poenitens, cum confessionem iubilai sincera lucrandae indulgentiae intentione instituit, absolutione, dispensatione, commutatione donatus erit, si postea, mutata voluntate, a complendis reliquis praescriptis operibus destiterit, eadem non ideo irrita erit.

II. Monialibus aliisque feminis, quarum ad confessiones excipiendas, ex Codicis praescripto, specialis Ordinarii adprobatio requiritur, fas esto hanc dumtaxat iubilai confessionem apud quemvis confessarium ab eodem loci Ordinario pro utroque sexu adprobatum peragere: qua semel completa, iam nulla confessarius iste in eandem poenitentem iurisdictione gaudeat, nisi ad Codicis leges.

III. Confessarius eos omnes, pro quibus ab Ordinario loci vel a Nobis adprobatus sit, in confessione iubilai excipienda, absolvere possit, in foro sacramentali tantum, a quavis censura a iure vel ab homine inflictā, occulta vel publica, aut ab Ordinario sibi reservata aut a iure Apostolicae Sedi simpliciter specialive modo vel Ordinariis reservata: itemque a quovis peccato, utcumque gravi et Ordinariis vel S. Sedi reservato; iniuncta tamen salutari poenitentia aliisque de iure iniungendis. — A nulla ex censuris Apostolicae Sedi specialissimo modo reservatis absolvere queat, praeterquam a crimino absolutionis complicitis a peccato turpi non plus semel vel bis attentatae. At confessarius poenitenti praecipiat, a) ut complicem, si forte ad confitendum redierit, moneat cum de absolutionis a se impertitae invaliditate, tum de eiusmodi confessionibus apud alium confessarium iurisdictione munitum necessario iterandis; b) ut, occasione relapsus remota, absteineat se in posterum ab audienda complicitis confessione, etsi a peccato complicitatis alias absoluti, quoad sine scandali et infamiae periculo fieri poterit. — Confessarius si quem a censura publica vel ab homine inflictā in foro sacramentali tantum absolverit, eum iubeat in foro externo se gerere ad praescriptum can. 2251; caveat autem confessarius ne quemquam publica censura irretitum in foro conscientiae Deo reconciliet, nisi is paratus sit intra sex menses Ecclesiae satisfacere et scandalum damnumque reparare.

IV. Confessarius ne in foro quidem interno, nisi ad praescriptum can. 2254, eos absolvat, qui, aut in censuram aliquam incurrerint a Pio X per Constitutionem »Vacante Sede Apostolica« Romano Pontifici reservatam, aut secretum S. Officii alterumve simile violaverint; itemque praelatos cleri saecularis ordinaria iurisdictione in foro externo praeditos superioresque maiores religionis exemptae, qui in censuram Romano Pontifici speciali modo reservatam publice inciderint.

V. Haeretici, praesertim qui fuerint publice dogmatizantes, ne absolvantur, nisi, abiurata saltem coram ipso confessario haeresi, scandalum, ut par est, reparaverint. Similiter quicumque sectis massonicis aliisque id genus vetitis notorie adscripti sint, ne absolvantur, nisi praemissa coram confessario abiuratione aliisque servatis de iure servandis, a secta recesserint et scandalum, quantum licuerit, removerint.

VI. Qui bona vel iura ecclesiastica sine venia acquisiverint, iis ne impertiat absolute, nisi Ecclesiae satisfecerint vel saltem sincere promiserint se quamprimum satisfacturos.

VII. Qui falsam sollicitationis denuntiationem admiserit, is ne absolvatur, nisi aut eam formaliter retractaverit, aut saltem ad eam quamprimum retractandam atque ad sarcienda calumniae damna serio paratum se praebeat.

VIII. Confessarius in ipsa tantummodo iubilaei confessione, ex iusta et probabili causa, omnia et singula vota privata, etiam Sedi Apostolicae reservata, iurata quoque, in alia pia opera dispensando commutare possit. Votum autem castitatis perfectae et perpetuae, etiamsi ab origine publice emissum sit in professione religiosa — neutiquam, contra, si poenitens fuerit in Ordine sacro lege caelibatus adstrictus, — subinde tamen, aliis eius professionis votis per dispensationem sublatis, firmum atque integrum manserit, similiter possit, ex iusta et probabili causa, in alia pia opera dispensando commutare. Votum vero a tertio acceptatum ne remittat neve commutet, nisi is, cuius interest, libenter expresseque consenserit. Votum denique non peccandi aliave poenalia vota ne commutet nisi in opus, quod, non minus quam ipsum votum, a peccando refrenet.

IX. Idem confessarius in excipienda iubilaei confessione dispensare possit, pro solo conscientiae foro, atque ad hoc unice ut poenitens Ordines iam susceptos sine infamiae vel scandali periculo exerceat, a quavis irregularitate ex delicto prorsus occulto; item ab irregularitate ex homicidio voluntario aut abortu, de qua in can. 985 § 4°; sed in hoc homicidii voluntarii et abortus casu, poenitenti onus imponat, sub poena reincidentiae, recurrenti intra mensem ad S. Poenitentiarium et standi eius mandatis.

X. Similiter in solo foro conscientiae et sacramentali liceat confessario dispensare: a) ab impedimento prorsus occulto consanguinitatis in tertio vel secundo gradu collateralis, etiam attingente primum, quod ex generatione illicita proveniat, solummodo ad matrimonium convalidandum, imperata tamen consensus ad iuris normam renovatione, minime vero ad contrahendum vel in radice sanandum; b) ab occulto criminis impedimento — neutro tamen machinante — sive de matrimonio contracto agatur sive de contrahendo; iniuncta, in primo casu, privata renovatione consensus, secundum canonem 1135; imposita, in utroque, gravi diuturnaue salutari poenitentia.

Itaque haec omnia, quae per has Litteras constituimus ac declaravimus, volumus firma et valida existere et fore, ad effectum iubilaei ad universum catholicum orbem proferendi, non obstantibus contrariis quibuslibet. Earum autem exemplis atque excerptis, manu tamen alicuius notarii publici subscriptis et sigillo viri in ecclesiastica dignitate constituti munitis, eandem iubemus adhiberi fidem, quae hisce adhiberetur Litteris, si forent exhibitae vel ostensae.

Nulli igitur liceat paginam hanc Nostrae concessionis et voluntatis et declarationis infringere vel ei, ausu temerario, contra ire. Quod si quis

attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Apostolorum Petri et Pauli se noverit incursum.

Datum Romae apud Sanctum Petrum di XXV mensis Decembris, in festo Nativitatis D. N. Iesu Christi, anno MDCCCXXV, Pontificatus Nostri quarto.

O. Card. CAGIANO, S. R. E. Cancellarius. A. Card. FRÜHWIRTH, Poenitentiarius Maior. IOANNES ZANI-CAPRELLI, Protonotarius Apostolicus. DOMINICUS SPOLVERINI, Protonotarius Apostolicus.

Loco + Plumbi.

A.

Vernikom.

Stara navada je, da se sveto leto najpoprej obhaja v Rimu, kamor naj pribhajajo verniki delat pokoro, objokovat in opirat svoje grehe, utrjevat se v sveti rimsko-katoliški veri, izkazat čast sv. očetu kot namestniku samega Gospoda Jezusa in dobiti od njega pastirski blagoslov.

Ko pa za Rim določeno leto poteče, podele sv. oče v najvišji od Boga jim podeljeni oblasti dobrote, milosti in odpustke sv. leta vesoljnemu svetu. Te zaklade božje dobrote in božjega usmiljenja so tudi sedanji sv. oče Pij XI. v pismu z dne 25. decembra preteklega leta za vesoljni svet odpri.

Dragi verniki! Ta novica Vas bo gotovo razveselila in željno ter drage volje boste izpolnili vse, kar so sv. oče v dosego svetoletnih odpustkov določili. Saj ne morete sebi večje dobrote nakloniti od popolne sprave z razžaljenim Bogom, da boste mogli obstati na dan sodbe božje.

Sedaj pa poslušajte, kaj naj stori in izvrši vsak, ki hoče v duhu sv. Cerkve milosti svetega leta v obilni meri pridobiti.

a) Sveto leto traja izjemno ne le pol leta, kakor po navadi, ampak vse do 31. decembra 1926. V tem času more vsakdo dobiti odpustke dvakrat, ki jih more prvič nameniti za se ali pa za duše v vicah, drugič pa edino le za duše v vicah.

b) Pogoji za odpustke so pa sledeči:

1. Opraviti moraš spoved in sv. obhajilo kjerkoli. Ne moreš pa v ta namen določiti velikonočne spovedi in velikonočnega sv. obhajila.

2. Obiskati moraš glavno cerkev svojega kraja in še tri druge cerkve ali javne kapele v enem dnevu; obiskati pa jih moraš skozi pet dni zaporedoma ali tudi v presledkih.

3. Pri vsakem obisku cerkvâ moraš moliti po namenih svetega očeta. Ti nameni so: razširjevanje sv. vere, mir in sloga med narodi in vravnanje zadev svetih krajev v sveti deželi primerno pravicam sv. Cerkve. Zadostuje pa petkrat Oče naš, Češčena Marija in Čast Bogu.

V smislu rimskih navodil določam: a) glavna cerkev za Ljubljano je naša stolnica; b) po deželi so kot glavne cerkve vse župnijske.

Kjer imajo župnije več kakor tri podružnice, bodo gg. župniki določili tri izmed njih za obisk.

Kjer pa v bližini glavne (župne cerkve) treh cerkva ni ali so le preveč oddaljene, da se obisk v treh urah ne bi mogel opraviti, more dekan ali domači župnik določiti dve ali eno cerkev, v katerih naj se dotični dnevni štirje obiski opravijo pet dni zaporedoma ali v presledkih.

Ako pa verniki svetoletne obiske opravijo v procesiji, ki jo vodi župnik ali od njega pooblaščen duhovnik, zadošča, ako se štirje dnevni obiski opravijo dvakrat bodisi v štirih cerkvah, ali, ako je to nemogoče, v dveh cerkvah ali v eni cerkvi tako, da pridejo na dan štirje obiski, ki naj se izvrše v dveh dneh zaporedoma ali s presledkom.

c) So pa nekatere vrste vernikov, ki teh obiskov ne morejo opraviti. Katere pa moremo sem prištevati? Sledeče:

1. Redovnice s slovesnimi in neslovesnimi obljubami, redovnice tretjega reda. Pooblaščen določam, da naj za sveto leto obišejo dnevno štirikrat skozi pet dni svojo cerkev ali kapelo.

2. Žene, dekleta in druge pobožne osebe po zavodih. Le-te naj obišejo dve cerkvi dnevno po dvakrat skozi pet dni; ako gredo v procesiji, ki jo vodi duhovnik, zadošča dvakratni dnevni obisk skozi tri dni.

3. Pravi redovniki, ki imajo pretežno premišljevalno življenje, naj obišejo svojo cerkev dnevno štirikrat skozi pet dni.

4. Za jetnike naj določi obisk ali naj ga zameni za kako drugo dobro delo njihov duhovni pastir.

5. Isto, kakor pod točko 4., velja za bolnike, za one, ki so slabega zdravja, za njihove strežnike, za delavce, ki bi drugače dnino izgubili, in za starčke, stare nad 70 let.

6. Mladeničem, ki študirajo v zavodih, naj števišo obiskov in cerkva določi njihov vzgojni vodja v sporazumu z vodstvom.

7. Od spovedi in sv. obhajila izvzeti ne more nikdo nikogar, razen v slučaju, ako se kdo radi bolezni ne bi mogel spovedati ali ne bi mogel obhajan biti.

V Ljubljani, na praznik sv. Družine, dne 10. januarja 1926.

† Anton Bonaventura,
škof.

Das Jubiläumsjahr 1926.

Wie gewöhnlich, hat der heilige Vater das heilige Jahr, welches im Jahre 1925 nur auf Rom beschränkt war, für das Jahr 1926 auf die ganze Welt ausgedehnt.

Da das Jubiläumsjahr ein Jahr der Buße und der Aussöhnung mit Gott ist, ermahne ich ernstlich alle Gläubigen, ja gewiß daran teilzunehmen und durch Erfüllung aller vom hl. Vater bestimmten Bedingungen die so notwendige Verzeihung der Sünden und Nachlaß der Sündenstrafen zu erlangen. Welcher Schaden für diejenigen, die sich die reichlichen Gnaden des Jubeljahres nicht zu Nutzen machen wollten! Denken wir an die Sterbestunde und an das darauffolgende Gericht!

Das heilige Jahr dauert bis einschließlich den 31. Dezember 1926. Die vollkommenen Jubiläumsablässe können von jederman zweimal gewonnen werden, und zwar kann man dieselben das erstemal für sich oder für die armen Seelen im Fegefeuer, das zweitemal nur für die armen Seelen aufopfern.

Zur Erreichung dieser Ablässe müssen jedesmal folgende Bedingungen erfüllt werden:

1. Beichte und Kommunion für diesen Zweck; die Jahresbeichte und die Osterkommunion genügen nicht.

2. Besuch der Hauptkirche des Ortes und noch dreier anderer Kirchen oder öffentlicher Kapellen, und zwar soll der Besuch aller vier Kirchen an ein und demselben Tage in fünf nach Belieben gewählten Tagen geschehen.

Als Hauptkirche gilt a) für Ljubljana die Domkirche und b) für das Land jede Pfarrkirche.

In Pfarren mit mehr als drei Filialkirchen, werden die Herren Pfarrer drei derselben für den Besuch bestimmen.

Wo jedoch die Pfarre nicht drei Filialkirchen besitzt, oder die Kirchen zu weit von einander entfernt sind, so daß der einmalige an demselben Tage zu geschehende Besuch aller dieser

Kirchen in beiläufig drei Stunden nicht vollendet werden kann, soll der Ortspfarrer je nach der Lage, zwei oder eine, oder auch nur die Pfarrkirche, zum Besuche bestimmen, jedoch so, daß im ganzen vier Besuche an demselben Tage stattfinden.

Wo die Besuche in Prozession veranstaltet werden, genügt der viermalige an demselben Tage stattfindende Besuch an zwei nach Belieben gewählten Tagen.

3. Bei jedem Kirchenbesuche ein Gebet nach der Meinung des hl. Vaters, und zwar für die Ausbreitung des katholischen Glaubens, für die Herstellung des Friedens und der Eintracht unter den Völkern und für eine solche Regelung der Verhältnisse im heiligen Lande, wie sie den Rechten und Erwartungen der katholischen Kirche entspricht. Es genügt 5 mal Vater unser, Begrüßet seist du Maria und Ehre dem Vater.

4. Kranken, ihren Wärtern, Schwachen, Arbeitern, die auf den Tageslohn angewiesen sind, und über 70 jährigen Greisen, sowie auch Eingekerkerten, können die Pfarrer und Beichtväter den Kirchenbesuch in ein anderes gutes Werk, zu dem die betreffenden nicht verpflichtet sind, umwandeln.

5. Ein Nachlaß von Beichte und Kommunion kann niemandem gewährt werden. Ausgenommen ist nur der Fall einer solchen Krankheit, welche Beichte oder Kommunion unmöglich macht.

Ljubljana, am Feste der hl. Familie, am 10. Jänner 1926.

† Anton Bonaventura,
Bischof.

B.

D u h o v n i k o m.

Za jubilejno spoved podeljuje sv. oče spovednikom posebne pravice, ki so razvidne iz apostolske konstitucije o sv. letu, v tej številki Škof. lista str. 3 i. d.

Prosim, gospode spovednike, da naj te pravice točno preštudirajo, da jih bodo mogli pravično rabiti v korist neumrjochih duš.

Za določitev cerkva poleg glavne in za polajšave obiskov cerkva pooblašcam s tem vse gg. župnike in redovne predstojnike v vsem obsegu, v kolikor mi to dovoljuje na prvem mestu te številke Škof. lista objavljena apostolska konstitucija.

V Ljubljani, na praznik sv. Družine, dne 10. januarja 1926.

† Anton Bonaventura,
škof.

2.

POSTNA ZAPOVED.

Pooblaščen od sv. stolice določujem glede postne zapovedi za leto 1926. v ljubljanski škofiji:

I.

1. Zapoved o zdržnosti zahteva edinole zdržnost od mesa in mesne juhe. Torej je vse dni zdržnosti dovoljeno rabiti katerokoli živalsko maščobo.

2. Zapoved o postu dovoljuje samo enkratni obed na dan; vendar pa sme vsakdo kaj malega zaužiti tudi zjutraj in zvečer, kakor je v dotičnem kraju navada. Dovoljeno je tudi pri istem obedu uživati meso in ribe. Glavni obed se sme preložiti od opoldne na večer.

3. Zapoved o zdržnosti veže vse, ki so izpolnili sedmo leto.

Zapoved o postu pa veže vse vernike od izpolnjenega enoindvajsetega do začetega šestdesetega leta.

II.

Katere dni v letu je zapovedana samo zdržnost, katere zdržnost in post, katere samo post? Odgovor:

1. Zdržnost od mesa je zapovedana vse petke celega leta.

2. Zdržnost od mesa in post sta zapovedana:

a) na pepelnično sredo;

b) ob petkih štiridesetdnevnega posta;

c) ob kvaternih petkih;

d) v soboto pred binkoštimi, na dan pred praznikom Marijinega vnebovzjetja, na dan pred praznikom vseh svetnikov (31. oktobra) in pred božičem (24. decembra).

3. Samo post je zapovedan vse druge dni štiridesetdnevnega posta, ob kvaternih sredah in kvaternih sobotah. Vse te dni, ob katerih je zapovedan samo post, je vsem vernikom dovoljeno uživati mesne jedi tudi pri večerji. Tisti pa, ki niso dolžni postiti se, smejo te dni uživati mesne jedi, vselej, kadar kaj jedó.

4. Zapoved o zdržnosti in postu ne veže ob nedeljah štiridesetdnevnega posta, ob zapovedanih praznikih in tudi ne ob odpravljenih praznikih, ki jih v naši škofiji še praznujemo.

Na veliko soboto preneha opoldne zapoved o zdržnosti in postu.

Tisti dan pred božičem pa zapoved o postu in zdržnosti preneha pri večerji.

5. Od zapovedi zdržnosti in posta so izvzeti:

a) verniki v tistih krajih, v katerih je semenj;

b) vse postne dni v letu, razen dneva pred božičem in velikega petka: vojaki, orožniki in finančni stražniki ter njihove družine.

Od zapovedi same zdržnosti so vse postne dni v letu, razen dneva pred božičem in velikega petka, oproščeni: delavci v rudokopih in tovarnah in njih družine; sprevodniki po železnicah in potniki, ki morajo jesti v železniških gostilnah; uslužbenci in potniki po ladjah, kadar morajo na ladjah obedovati; vsi, ki so z družino in postrežniki v zdraviliščih; vsi, ki so po okolnostih primorani jesti v javnih gostilnah, in oni, ki so od drugih odvisni, pa si ne morejo oskrbeti postnih jedi; oni, ki žive po kaznilnicah, namreč kaznjenci, pazniki in drugi uslužbenci.

Vse one, ki se bodo polajšav posluževali, opominjam v smislu papeževega pisma, naj bi olajšavo posta nadomestili z dobrimi deli, zlasti z miloščino za reveže.

III.

Posameznim osebam ali rodbinam more po cerkvenem pravu (kan. 1245) iz pravega vzroka tudi njih župnik podeliti spregled od postne zapovedi. Pooblaščam pa tudi spovednike, da imajo isto pravico kakor župniki, toda samo pri spovedi.

Iz posebnih od Cerkve priznanih razlogov so od samega posta izvzeti:

a) bolniki in okrevajoči ter telesno slabotni, katere bi radi posta precej bolela glava ali bi imeli omotico;

b) matere pred porodom in po porodu, naj so tudi telesno zdrave in močne;

c) ubožci, ki živež beračijo ali imajo sploh nezadostno hrano;

d) delavci, ki morajo opravljati težka telesna dela, n. pr. kmetovalci, mizarji, kovači, zidarji, tkalci, kamnoseki, čevljarji itd., vsi ti so od postne postave izvzeti, čeprav so trdnega telesnega zdravja;

e) oni, ki morajo opravljati naporno dušno delo, n. pr. učitelji na osnovnih šolah; profesorji, če se morajo za predavanja naporno pripravljati, ali če morajo po štiri in več ur na dan učiti; dijaki, ki so večji del dneva v šoli in se resno bavijo z učenjem; misijonarji ob času misijonov.

Upam, da bomo tako olajšano zapoved vsi prav radi in vestno izpolnjevali. Molimo in delajmo pokoro, da se nas Bog usmili in ne postopa z nami, kakor bi s svojimi mnogimi grehi zaslužili.

V Ljubljani, dne 16. januarja 1926.

† Anton Bonaventura,
škof.

3.

DUHOVNIKOM ZA NOVO LETO.

Za novo leto vsem gospodom pozdrav in pomoč božjo, potrebno za osebni napredek v duhovniškem življenju in za uspešno duhovno pastirovanje.

Rad bi vse gospode na one zadeve opozoril, na katere naj bi v letu 1926. najbolj pazili.

I.

V prvi vrsti moramo poskrbeti, kako bi mogli duhovnikom zagotoviti tolike dohodke, da bi mogli primerno živeti, oskrbeti si obleko in za napredek potrebnih knjig.

V minulem letu smo pretresavali dva načrta. Enega teh sem Vam v glavnih točkah priobčil: večne mašne ustanove po 100 Din, ki naj bi jih velik del vernikov v enem letu ali dveh letih izplačal. Denar bi se naložil, obresti pa bi uporabljali za pomoč duhovnikom. Odgovorili ste: načrt idealen, toda radi ubožnosti ljudstva neizpeljiv.

Drugi načrt je predložil episkopatu predsednik sestankov našega episkopata. Zasnovale naj bi se cerkvene občine, ki naj bi od vernikov poskrbele za zadostne prihodke duhovnikom in vsem cerkvenim potrebam. Ta načrt je izpeljan v novi škofiji v Banatu. Za izvedbo pa je potreben kompliciran aparat, ki je zvezan z mnogimi stroški in ki bi se v siromašnih župnijah nikakor ne mogel izpeljati.

Zavoljo težav in raznih ugovorov nismo na naši konferenci v tem oziru nobenega zaključka napravili. Odbrali pa smo tri škofo, naj oba načrta prouče in pri prihodnji konferenci poročajo.

Pri nas pa se pečamo s tretjim načrtom, ki ga priporoča naš poslanec g. dr. Kulovec. Gre za samopomoč po skupnem zavarovanju duhovnikov samih. Načrt Vam je deloma že poznan. V pismu z dne 20. junija 1925 sta gospoda dr. Kulovec in župnik Finžgar načrt gospodom pojasnila in povprašala za mišljenje. Nekaj odgovorov imam pred seboj. Le-ti so skoraj vsi jako ugodni. Prav ganljiv je tozadevni dopis iz Radovljice. Med drugimi nasveti piše takole:

„Da nas čas ne prehití, smo dolžni seči po samopomoči po načinu, ki nam ga nudi moderno socialno zavarovanje... Temelj zavarovanja je vzajemnost. Mi, ki učimo krščansko ljubezen do bližnjega, ki se mora, ako je resnična, kazati v dejanju, ne bomo smeli zavreči načela zavarovalne vzajemnosti, saj gre za nas same in za naše sobrate!“

Položaj je sedaj ta-le: zadevo sem jaz v roke vzel. Naprosil sem g. dr. Kulovca, da nam načrt nadrobno obrazloži. On je naprosil nekega veččaka v zadevah zavarovanja, naj izdela primerna pravila. Upal je, da bodo do božiča izdelana, pa še niso. Ko bodo izdelana, jih bo poseben odbor duhovnikov premotril. Elaborat boste dobili po dekanih v posvetovanje. Na tem temelju se bo prevažno delo izpeljalo.

II.

Skrbeti moramo za izpopolnitev naših organizacij. Gospodje splošno tožijo, da so nekatere le na papirju, druge pa ne posežejo zadostno med ljudstvo, premalo je članov. Sedaj se pa tudi od sv. očeta nujno priporoča katoliška akcija.

V tem oziru deluje zadnje čase naša Prosvetna zveza. Preskrbela je primerne govore. Oni za kmetiško ljudstvo so že natisnjeni; oni za delavske kroge se natiskujejo. Omislila si je skioptikon in slike. Ima že

nad 160 serij. Rada jih posodi na deželo. Ljudje imajo skioptična predavanja radi, posebno ona, ki imajo versko vsebino. Ustanovila je v Ljubljani dobro knjižnico, ki jo bo vedno izpopolnjevala. V Ljubljani se izposojujejo drugod najbolj grde in umazane knjige. Koliki se pohujšajo! Da mnoge obvaruje, je Prosvetna zveza zasnovala svojo knjižnico. Ljudje jo močno rabijo.

Prosvetna zveza organizira ravno sedaj neko zvezo, kartel, vseh naših društev. Društva naj ostanejo avtonomna, imajo pa vsa en skupen kulturni svet, ki naj bi skrbel, da se izvedejo sklepi katoliškega shoda, in ki bi v potrebi vodil edinstveno akcijo. Velja za vsa društva v obeh slovenskih škofijah. Sedaj se izdelujejo pravila, ki se bodo predložila skupnemu posvetovanju.

Kot organ te zveze bo „Naš dom“, ki se izdaja v Mariboru, je po vsebini bogat in korekten, pa se bo sedaj potrebam primerno razširil. Res, skoraj vsi že godrnjamo, da je listov preveč. Jaz sem študiral, kako bi se po željah mnogih gospodov nekateri listi združili v en list. No, prišel sem do zaključka, da je to kar naravnost nemogoče.

Katoliška akcija! Za sedaj nam še ni jasno njeno ustrojstvo. Hrvatje o tem pišejo in razpravljajo, pa se ne ujemajo. To se mi pa zdi gotovo, da nismo dolžni posnemati laško obliko organizacije, ampak moramo upoštevati dolgoletno tradicijo in domače prilike.

Pri nas je takole: a) Naši katoliški kongresi so nekak organ katoliške akcije. Točno po verskih načelih so zasnovali smer vsemu našemu življenju. Škof kongres skliče, on odobri razne resolucije. b) Na temelju teh resolucij se vodijo razne organizacije: verske, kulturne, socialne, gospodarske in tudi politična, ki zraven imenovanih obstoji. c) Pri vseh sodelujejo duhovniki, ki imajo odločilen vpliv. Pri nameravanem skupnem kulturnem svetu bo imel škof svojega zastopnika.

Ta ustroj moramo pri nas upoštevati. Študiral bom izjave sv. očeta in dotične razprave pri drugih narodih. Mislim, da pri nas ne bo treba posebne izpremembe. Duh katoliške akcije nas prevzema. Le-to bi morebiti morali še bolj naglasiti, da ima v verskih vprašanjih odločilno besedo duhovnik v sporazumu s škofom.

III.

Izpopolnjujejo naj se tudi Marijine družbe. Vodi jih sedaj osrednji svet, kateremu je na čelu kanonik dr. Merhar. Izdaja list „Voditelj“, ki naj pomaga voditeljem pri vodstvu in poučevanju Marijinih družb. „Bogoljub“ ima nove urednike in upam, da bo vedno bolj in bolj ustrezal sedanjim našim potrebam. Osrednji svet ima svojo pisarno, ki drage volje daje praktična navodila vsem, ki jih žele. Posreduje tudi razpečavanje knjig. Letos začne izhajati Marijina literatura in se bo zasnovala Marijina knjižnica.

Tako smemo upati na lep napredek. Naj bi se gospodje prizadevali za poglobitev verskega spoznanja in verskega življenja pri vseh članih obojega spola!

IV.

Kar najbolj morem, opozorim vse gospode na premišljeno in sestavno delo, o katerem govori naša sinoda v točki: „Nevarnosti za nadnaravno življenje“. Nujno prosim predsednike konferenc „Sodalitatis“, da pri sestankih z gospodi zasnujejo načrt, kako bodo složno in povsod delovali, da odpravijo sirovosti v družinah, da odpravijo sirovost sploh razširjeno v medsebojnem občevarju, da se bore zoper spolno razbrzdanost in zoper pogubno pijančevanje (tretja sinoda str. 109—117). Posebej naj omenim dva predmeta:

a) S svetim strahom proučujte strašno spolno strast. Vsaj one razprave preudarjajte, kar sem Vam jih pripravil jaz v sinodah, v II. knjigi „V boj“! in v spisih za starše, za fante in za dekleta. Molite, da bi mogli pri zakramentu sv. pokore prav postopati.

Gg. katehete prosim, da skušajo v šoli vzbuditi gnus pred nečistim grehom in strah pred pravičnim Bogom, ki vse vidi. Razložite otrokom zlasti, ko izstopajo iz šole, nevarnosti, ki jim prete v svetu za čisto, neomadeževano življenje.

Nasprotniki nikdar ne mirujejo. Iz mesta so slaboverni ali celo neoverni ljudje svoje delovanje raztegnili po deželi in si prizadevajo zasnovati po župnijah „Zvezo fantov in deklet“. Ti se skupno shajajo, tudi po gostilnah in ob nedeljah ob času krščanskega nauka. Iz Ljubljane hodijo predavatelji, o katerih sem čul, da razlagajo versko zmotne in za čednostno življenje nevarne nauke. Imajo svoj list „Gruda“, ki je menda prav ličen in ima tudi kak dober članek, mnogo pa jako nevarnih.

Ta zveza se duhovnikom prikriva. Naročam, da jo na previden način zasledujete in nasproti njej uravnajte svoje delo!

b) Po navodilu v sinodi (str. 116. 117.) nastopajte premišljeno zoper pijančevanje.

V pomoč naj Vam bo društvo „Sveta Vojska“, ki izdaja dva lista: „Prerod“ za odrasle, „Mladi junak“ za otroke. Žal, da se lista verskih nagibov nekako izogibata. Treznostno delo bo treba postaviti nazaj na cerkveno stališče; potem Vam bomo naročili neutrudljivo prizadevanje za treznost pri našem ljudstvu. Upam, da Vam bo tako všeč.

Podpirajte protialkoholno gibanje, kakor je to po šolah uvedeno. Pri mladini je treba začeti. Sploh pa se ravnajte po navodilih sinode.

V.

Duhovne vaje v „Domu“! Do sedaj se je teh vaj udeležilo 145 moških in fantov v 12 tečajih. Kolikor sem videl, so bili po opravljenih vajah vsi jako veseli, zadovoljni, srečni. Plača se za vse dni samo 120 dinarjev.

Dobili ste od vodstva duhovnih vaj prošnjo, da vsak v svoji župniji za udeležitev poagitira. Trud ne bo zastonj! Ko je bilo nedavno

pri vajah 21 fantov, jih je bilo 5 iz ene župnije. Tudi čujem, da bo z druge župnije prišlo nad 20 fantov in njim na čelu župnik! Hvala Bogu!

Poslal se Vam je razpored duhovnih vaj do 3. aprila t. l., da veste za določeni red. Prosim, uvažujte in priporočajte!

VI.

Ob sklepu opozorim še vse gospode na cerkvene, posebno na škofijske zapovedi glede duhovniške noše. Prečitajte pazljivo vse, kar določuje o tem zadnja sinoda (str. 21. 22.)! Najbolj opozarjam na točke b, c, e (str. 22.); zakaj prav gotovo ne ravnajo prav oni, ki začno prestopati v teh točkah cerkvene zapovedi.

Molimo, delajmo in trpimo! Hodimo za Jezusom, ki naj bo neomejen Kralj naših src, Kralj naših vernikov, Kralj vseh narodov!

V Ljubljani na praznik presv. Imena Jezusovega, dne 3. januarja 1926.

† Anton Bonaventura,

škof.

4.

KONFERENCE V L. 1926.

Konference Sodalitatis Ss. Cordis Jesu.

„Te konference naj se vrše kakor je v pravilih „Sodalitatis“ določeno. Mnogo morejo pripomoči za pravo duhovniško življenje in pastirovanje, kakor tudi za gojitev medsebojne ljubezni in medsebojnega zaupanja“.

Tako sem o konferencah napisal v Škofijskem listu lani. Konferenc, in sicer s prav važnimi referati je bilo precej. Deo gratias! Dozdeva se mi pa, da glavni namen teh konferenc stopa nekako v ozadje. To preudarite in primerno postopajte.

Škofijski list bo v eni prihodnjih številčk gospodom podal pregled teh konferenc za vse dekanate v škofiji za l. 1924. in 1925.

Konferenca gg. dekanov.

Konferenco sklicujem za četrtek po binkošnih dne 29. majnika. Začetek ob 9^{1/2} v knjižnici škof. palače.

Prereševali bomo naslednje važne zadeve:

1. Samopomoč duhovnikom po medsebojnem zavarovanju.
2. Izpopolnitev vseh naših organizacij z vrhovnim narodnim svetom in njihovo stanje v posameznih dekanijah.
3. Organizacija in delovanje Marijinih družb in stanje po naših župnijah.
4. Kako se po župnijah vrši protialkoholna akcija v zmislu navodil v sinodi „IV. Pijača“ str. 116—117.

5. Ali se izpolnjuje zapoved III. sinode o obvarovanju mladine pred nevarnimi tovarišijami, str. 114—115, posebno navodilo na str. 115 sub c?

6. Slučajnosti.

Povabljeni so na konferenco vsi gg. arhidiaconi in dekani. Ako je dekan oviran, naj pride mesto njega župnik, izbran na duhovniškem sestanku. Vsak udeleženec naj točke natanko preštudira, mislim pa tudi določiti posebne poročevalce.

Upam, da bo sestanek poučen in vzpodbuden. Prosim za „Memento“ pri sv. maši, ki naj nam pridobi obilnost prave modrosti.

Pastoralne konference.

Le-te naj se vrše po predpisih na pomlad in na jesen. Točni zapisniki z izdelki naj se mi pošljejo čimprej, vsaj do novembra. Mesec november imam določen za pregledovanje in ocenjevanje konferenčnega dela. Pozneje nimam več časa, zato zapisnikov in izdelkov poslanih po novembru ne morem več pregledati.

Vprašanja so sledeča:

I. Za pomladansko konferenco:

1. Kako naj ravna spovednik z zakonskimi, ki se varujejo otrok?

2. Casus:

Titus paterfamilias filium suum ad scholam evangelicam mittit, rationem adducens ibi linguam gallicam melius doceri: pericula ex tali schola pro religione imminetia parvipendet, dicitans, omnes religiones esse bonas. dummodo homines moraliter vivant.

De caetero de moribus non multum curat: nam tacet videns uxorem et filiam denudato pectore et in societate incedere et in publicum prodire: minime impedit, quominus et filii sui et famuli theatra ac »kino« frequentent.

Magis vero quam proli consulit patrimonio: nam die dominica iter suscipit, Missa neglecta, commercii sui causa; falsam »bancanotam«, quam inter suas pecunias invenit, dexterrime tradit cuidam apud se ementi; famulos suos ad graves impellit labores parvum tribuens salarium ac pauciora alimenta.

Quaeritur:

1. An liceat pueris catholicis frequentare scholas acatholicas et neutras?

2. Quaenam sunt obligationes morales parentum relate ad instructionem scholasticam?

3. Quid statuit praecise Codex Iuris Can. in hac materia?

4. Quid sentiendum de denudatione pectoris ac generatim de vestibus indecentibus?

5. Quid de theatris et spectaculis cinematographicis?

6. Quaenam causae excusent a Missa audienda?

7. Exponatur relatio inter familiam et famulos secundum doctores catholicos.

8. Quid de Tito dicendum?

II. Za jesensko konferenco:

1. O karitativnih organizacijah:

a) dosedanji uspehi in neuspehi karitativnih organizacij, (Vincencijevih konference, Elizabetinih konference, karitativnih odsekov v Marijinih družbah in v tretjem redu);

b) najboljša oblika in metoda pri delovanju karitativnih organizacij.

2. Casus.

Caius, satis divitis familiae filius, nec vitae corporali multum consulit, nec curat, quomodo mentem excolat. Nam vino et crapulae saepe non horas diurnas tantum sed multas quoque nocturnas dedicat: quo fit, ut postridie nulli sit aptus labori, serius incidit in morbum ad quem tollendum absolute necessaria erat operatio chirurgica, cui tamen totis viribus resistit, dicens nullam adesse obligationem vitam conservandi, quando nobis non possit amplius iucunda praeberere.

Studiis scientificis mentem applicare non vult, clamitans se utpote divitem scientia non indigere, ac caeteroquin exercitia gymnastica operibus scientificis praeferenda esse, cum valetudinem magis promoveant.

Catholicum se esse libenter affirmat, ast magis modernis temporibus adaptatum, quin de antiquis curet legibus: ieiunium et abstinentiam minime observat, cum ei corpori noxia videantur: apud concionem eum nunquam vides, cum se catechismum iam in scholis elementaribus didicisse affirmet nec novum aliquod dogma exinde fuerit proclamatum: e contra subinde conferentias protestantium adit, nam audiatur (inquit) et altera pars; libros in Indicem relatos tranquille legit, dicens se iam habere aetatem, sibi que nullum ex lectione imminere periculum.

Quaeritur:

1. Quae sit obligatio conservandi vitam?
2. Quale peccatum sit ebrietas et crapula?
3. Quatenus bona immaterialia tenentur quilibet sibi comparare?
4. Exponatur momentum religiosum et hygienicum legis ieiunii.
5. Quando licitum sit ingredi templum acatholicum.
6. Quatenus scripta a Codice Iuris Canonici prohibita sint et quam ratione Ecclesia in prohibendis libris ducatur.
7. Quid de Caio sentiendum sit?

Pripomnja. Predlogi ali vprašanja, ki zahtevajo odločbe ali odgovora škof. ordinarijata, naj se tako s pastoralnih, kakor tudi s konferenc Sodal. Ss. Cordis vsako posebej pošljejo ordinariatu, da se tudi posamič, če potreba po zaslišanju posebnih poročevalcev, rešijo. Ako so edino v zapisniku, ni stvar pregledna.

V Ljubljani, dne 21. januarja 1926.

† Anton Bonaventura,
škof.

5.

BIRMOVANJE IN KANONIČNA VIZITACIJA V L. 1926.

Birmovanje in kanonično vizitacijo bom letos opravil v dekanijah: a) ljubljanska okolica, b) Vrhnika, c) Cerknica, d) Kamnik.

Čas morem sedaj le približno določiti in sporočiti, da se bo sveto opravilo v dekanijah pod a), b) in c) vršilo v mesecih april in maj, a oni pod d) prve dni septembra.

Natančen spored bom prav kmalu objavil.

V Ljubljani, dne 21. januarja 1926.

† Anton Bonaventura,
škof.

6.

MISIJONSKI PRAZNIK.

V zmislu sklepa osrednjega odbora „Unio Cleri missionaria pro Jugoslavia“ z dne 15. oktobra 1925 (v Zagrebu) naj se praznuje tudi v naši škofiji misijonski praznik na svečnico, dne 2. februarja.

1. Gospodje duhovniki naj opozorijo vernike v cerkvi že poprej na ta praznik, po možnosti tudi otroke v šoli.

2. Pred vsem naj delujejo na to, da verniki prejmejo sv. obhajilo za misijone.

3. Na predvečer in na praznik naj bo slovesno zvonenje.

4. Pridige naj bodo posvečene misijonski ideji; dovolim, da gospodje poravnajo račun za brošuro misijonskih pridig, ki jih je priredila Unio Cleri, iz misijonske zbirke.

5. Popoldne naj bo po možnosti skupna molitvena ura za razširjenje sv. vere.

V Ljubljani, 18. januarja 1926.

† Anton Bonaventura,
škof.

7.

RAZNE OBJAVE.

Mašne ustanove. Dodatno k objavi v Škof. listu 1925, str. 97., glede ukinitve ustanov se župni uradi obveščajo, da ne zadošča le kratka vloga, naj se mašne ustanove v župniji ukinejo, ampak, da je v prošnji navesti dotične ustanove po imenih, višino glavnice, in kje so naložene. Prošnjam naj se prilože tudi potrdilne listine, da se na njih uradno zaznamuje ukinitiv.

Škofijski list. Naročnina za škof. list 1926 znaša Din 50. — Za vplačilo je pridejana tej številki lista čekovna položnica. Župni uradi, ki še niso poravnali naročnine za l. 1925., — in teh je precej — naj pošljejo zaostanek hkrati z naročnino za l. 1926.

Voditelj Marijinih družb. Ta list ne bo več izhajal kot priloga Škof. lista, ampak bo samostojno glasilo za voditelje Marijinih družb. Škof. ordinariat pričakuje, da ga bodo gg. voditelji družb še dalje ohranili.

Družba sv. Mohorja. Gg. duhovnikom se priporoča, naj bi vernikom družbo toplo priporočali. Kako važno in koristno je dobro čtivo, je pač jasno. Tej številki lista je pridejana osnova cerkvenega govora o dobrem čtivu in Družbi sv. Mohorja, ki naj jo gg. duhovniki tekom februarja t. l. uporabijo za primerno pridigo o koristi dobrih knjig.

8.

UČNI NAČRT ORGLARSKE ŠOLE CECILIJINEGA DRUŠTVA V LJUBLJANI.

V orglarski šoli Cecilijinega društva v Ljubljani se poučujejo vsi predmeti, ki jih rabi organist v cerkveni službi na koru oziroma tudi v zakristiji in pri drugih svetih opravilih tam, kjer je združena služba organista s cerkovnikovimi obveznostmi; končno tudi predmeti za razširjenje splošne omike organistovskih kandidatov in za njih eventualno usposobljenost za občinske tajnike, hranilnične pomočnike in podobne stranske poklice.

Pouk obsega te-le predmete:

verouk	na teden po 1 uro
cerkvenoglasbeno liturgiko	" " " 1 "
zgodovino cerkvene glasbe	" " " 1 "
gregorijanski koral, teorijo in praktično vežbanje	" " " 2 "
glasbeno teorijo	" " " 2 "
harmonijo, 2 letnika, vsak letnik	" " " 2 "
kontrapunkt, 1 letnik	" " " 1 "
klavirsko igro (kot pripravo za orgle), trije učenci	" " " 1 "
orgelsko igro (po dovršeni klavirski pripravi), trije učenci	" " " 1 "
vežbanje glasu	" " " 2 "
cerkveno petje (figuralno)	" " " 1 "
orglarstvo in nauk o ostalih inštrumentih	" " " 1 "
pevovodstvo	" " " 1 "
lepopisje	" " " 1 "
računstvo	" " " 1 "
trgovsko spisje	" " " 1 "
knjigovodstvo in zadruginištvo	" " " 2 "

* * *

Pevsko razviti učenci II. in III. letnika so dolžni prisostvovati tudi pevskim vjam stolnega kora in sodelovati v stolnici pri velikih mašah; pri jutranjih mašah in popoldanski službi božji v stolnici pojo izvečine vsi učenci. — V zborovem svetnem petju se vadijo sami.

Učna snov posameznih predmetov v podrobnem.

I. Verouk.

1. leto: Temelji katoliške vere (apologetika).
2. leto: Verske resnice (dogmatika).
3. leto: Nravne resnice (etika).

Vsako leto: Učni obrazci katoliške vere, to je: resnice in molitve, ki jih treba znati na pamet.

(Knjiige: Dr. Jeglič, Na noge v sveti boj, 3 knjiige).

II. Cerkenoglasbena liturgika.

1. leto: Splošni predpisi o cerkveni glasbi.
2. leto: Sveta opravila in cerkvena glasba.
3. leto: Sveti časi in cerkvena glasba.

Vsako leto: Splošna liturgika, kolikor je potrebna organistu in cerkovniku. (Knjiga: Ferjančič, Cerkvenglasbena liturgika).

Snov iz verouka in liturgike, ki ne pade na dotično leto, se vsaj ob priložnosti ponavlja, da dobi vsak učenec vsaj pregled čez vse.

III. Zgodovina cerkvene glasbe.

1. Pojm in obseg cerkvene glasbe katoliške cerkve.
2. Zgodovinski razvoj enoglasja:
 - a) Prva krščanska doba do Konstantinovega edikta.
 - b) Razvoj po Konstantinovem ediktu do 7. stoletja (sv. Ambrož, sv. Gregor Vel.).
 - c) Prvi početki večglasnega petja (sv. Izidor Sevillski, Angoulêmeški menih).
 - d) Hukbald, Gvidon Areški; pomen greg. koral v organu in diskantu.
 - e) Razvoj večglasja do 14. stoletja.
 - f) Nova umetnost 14. stoletja: Florenca, Francija, Anglija, naše dežele (Machault).
 - g) Polifonija 15. stoletja: Dunstaple, Dufay; nizozemske šole.
 - h) Nizozemska polifonija v drugih deželah; najvažnejši komponisti in kompozicije do konca 16. stoletja.
 - i) Florentinska reforma; monodija, homofonija; notni tisk.
 - j) Razvoj novega kontrapunkta; instrumentalna glasba za spremljanje cerkvenih spevov.
 - k) Bach, Händel in njegovi sodobniki (18. stoletja).
 - l) Dunajski klasiki.
 - m) Romantika v glasbi v začetku 19. stoletja; začetek reformskega gibanja.
 - n) Cerkevna glasba do ustanovitve Cecilijinih društev. — Reforma.
 - o) Naše domače razmere in naši glasbeniki od Riharja do naših dni.

IV. Koral.

Pojm koral kot službenega petja katoliške Cerkve. Njegove bistvene svojske lastnosti. Kratak razvoj koralne pisave iz starih znakov za poudarke.

Oblika not: punctum, virga, punctum inclinatum, quilisma in njih funkcionalni pomen.

Skupine: dvodelne, tridelne, proste, razširjene, sestavljene, pressus, liquescentes.

Vrste koralnih spevov: silabični, melismatični.

Koralni ritem: a) poudarek: besedni, stavkov, čuvstveni (patetični), glasbeni; glavni, stranski poudarki; b) razloček med „vezanim“ sodobnim in „prostim“ (svobodnim) koralnim ritmom.

Mora vocis koncem glasbenih odstavkov, sredi melism, pred kvilismo.

Koralne tonovske vrste: avtentične, plagalne z njih značilnimi posebnostmi. — Transpozicija više ali niže.

Vzorci za osmero psalmodičnih tonov (na pamet): s pravili za začetek, flekso, srednjo in sklepno kadenco.

Transkripcija koralnih napevov s sodobnimi notami.

Načelo za harmonizacijo koralnih napevov in praktično harmoniziranje a) liturgičnih odpevov, b) nekaterih drugih koralnih spevov.

Najvažnejše koralne knjige in njih vsebina: gradual, antifonal, cantorinus.

Prepojo se sledeči deli iz graduala in antifonala:

1. Officium Nativitatis Domini.

2. Officium Hebdomadae Majoris.

3. Officium Defunctorum z mašo in absolucijo (libera); „Reši me, Gospod,“ se nauče peti tudi slovenski.

4. Missa de Angelis.

5. Introiti in komunije za večje praznike.

6. Liturgični odpevi.

7. Spevi za škropljenje z blagoslovljeno vodo.

Sproti se vpletajo tudi estetična pojasnila, se učenci opozarjajo na estetične vrednote, na slikovitost, plastiko, izraževalno moč koralnih napevov.

V. Glasbena teorija.

Razlaga not po vrednosti in obliki.

Pisanje not.

Razlaga in pisanje pavz (nehajev).

Vezava not, loki, držaj

Takti dvodobni, tridobni, štiridobni, pet- in sedemdobni.

Kako jih mahamo.

Vrednost trojnic, peternic, šesternic itd.

Predtakt, ritem, povdarki, sinkope.

Znaki: končaj, ponavljaj, menjaj.

Brzina (tempo).

Gljuči: violinski, basovski, sopranski, altovski, tenorski itd.

Lestvice: durove, molove, harmonične in melodične; hromatična.

Višaji, nižaji, vračaji.

Vodilni ton, dominantna zgornja in spodnja.

Sorodnost tonovih načinov.

Oktavne lege.

Premi razliki. Kako se imenujejo: Čisti, veliki in mali.

Kako ugotovimo, kdaj je velik ali mal razlik.

Konsonančni in disonančni razliki.

Obračanje razlikov.

Istožvočni toni.

Zvečani in zmanjšani razliki.

Lestvice v kvintnem krogu navzgor in navzdol.

Stare koralne lestvice.

Prestavljanje (transpiriranje) iz enega ključa v drugega ali iz enega tonovskega načina v drugega.

Dinamika, nastavek glasu, dihanje, izreka.

Glasbeni ustroj; motiv, stavek, preproste in umetne pesmi.

Staccato, legato, portamento, recitativ.

Glasbene olepšave.

Kaj je melodija? Kaj harmonija?

Ritmične vaje s svinčnikom.

Pevanje ritmičnih vaj s taktiranjem.

Vaje v zadevanju razlikov, trizvokov, kvartsektakordov, pol tonov itd.

Posamezne vaje v petju brez in z besedilom posamezno in skupno.

VI. Harmonija.

Pojm harmonije.

Trizvok (kvintakord) durov in molov.

Glavni trizvoki: tonični, dominantni, subdominantni v duru in molu.

Trizvok v štiriglasni rabi v raznih legah in raznih harmoničnih razvrstitvah.

Strogo vezanje trizvokov na glavnih stopnjah.

Kadence: avtentična, plagalna, cela, polovna, popolna, nepopolna.

Raznovrstno postopanje glasov: vsopredno, nevsopredno, stransko, nasprotno.

Nauk o vodilnem tonu; nauk o generalnem basu.

Prosto vezanje glavnih trizvokov.

Stranski trizvoki v duru in molu in njih uporaba kot namestnic glavnih harmonij v štiriglasnem stavku.

Nauk o konsonancah in disonancah.

Obrnitve trizvoka: sekstakord in kvartsekstakord.

Sekvenca. Falsobordoni.

Četverozvoki: septakord in njegove obrnitve; kvintsekstakord, terc kvartakord, sekundakord na V., VII. in ostalih stopnjah v duru in molu.

Peterozvok: nonakord in njegove obrnitve: sektseptakord, kvintkvartakord, sekundtercakord in sekundsektseptakord.

Undecim- in tredecimakord.

Alteracija (hromatika). Najvažnejši alterirani akordi: trizvoki, četvero- in peterozvoki v duru in molu.

Slučajne harmonske tvorbe s pomočjo zadržkov, prehajalnih, menjalnih, prehitvajočih, zastajajočih in ležečih tonov.

Figuracija melodična in akordna.

Modulacija diatonična, hromatična, enozvočna (enharmonična).

Hkrati s podajanjem učne snovi se dajejo učencem naloge v generalnem basu in se harmonizirajo razne melodije. Transponiranje. Ustvarjanje kadenc, stavkov in period na podlagi in z ozirom na predavano snov. Analiziranje skladb v harmoničnem pogledu.

VII. Kontrapunkt.

Pojm in kratek zgodovinski opis kontrapunkta.

Razdelitev kontrapunkta:

a) enojni, dvojni, trojni in četvorni;

b) eno-, dvo-, tri-, štiri- in večglasni;

c) po glavnih petih vrstah (nota proti noti, dve ali tri proti eni, štiri ali več proti eni, kontrapunkt s sinkopami, mešani ali cvetoči kontrapunkt);

d) strogi (starejši) in prosti (novejši).

Ponovitev starih tonovnih načinov in ključev; transponiranje v njih.

Snov za novejši kontrapunkt: durova, molova in hromatična lestvica.

Razlaga enoglasnega kontrapunkta. V kakšnih razlikah se najbolj pevno gibljejo melodije? Cantus firmus.

Vaje v strogem in prostem dvoglasnem, triglasnem in štiriglasnem kontrapunktu z uporabo dane melodije.

Najvažnejši podatki o kanoničnih oblikah: imitaciji, kanonu in fugi.

Hkrati s predavano tvarino se vrši študij homofonskih in polifonskih skladb v kontrapunktičnem pogledu.

VIII. Klavir.

1. letnik.

Bayer: Klavirska šola.

Löschhorn: Etude, I. zvezek.

Škale in trizvoki v obsegu ene oktave.

2. letnik.

Löschhorn: Etude, II. zvezek.

Lemoine: Etude, op. 37.

Gurlitt: Prvo predavanje.
(Diabelli: Sonatine.)
Škale in trizvoki v obsegu dveh oktav.

3. letnik.

(Burgmüller: Etude, op. 100.)
Czerny: 30 etudes de Mécanisme.
Schütte: Iz vesele mladosti.
Clementi: Sonatine.
Škale in septakordi v obsegu več oktav.
Jiranek: Nova šola skal. I. zvezek.

IX. Orgle.

1. letnik.

Schildknecht-Springer: Orgelska šola. I. zvezek. Manualne, pedalne in skupne vaje. Pouk o registriranju.

2. letnik.

Eventualno dokončanje Schildknecht-Springerjeve orgelske šole. Igranje primernih za- in doiger iz domačih in tujih orgelskih zbirk. (Premrl, Ocvirk, Rihovsky, Walczyński itd.)

Igranje durovih, molovih skal in kadenc. Igranje lahkih slovenskih cerkvenih pesmi. Nadaljevanje pouka o registriranju.

3. letnik.

Igranje težjih orgelskih skladb: za- in doiger, fuget, fug. (Hladnik, Rheinberger, Brosig, Bach.)

Igranje težjih pesmi, motetov, maš itd. Spremljanje korala iz danih predlog. Vaje v prostem igranju, transponiranju in moduliranju.

9.

KONKURZNI RAZPIS.

Po okrožnici z dne 19. januarja 1926, št. 232 je bila razpisana župnija Adlešiči v semiški dekaniji z rokom do dne 15. februarja 1926.

10.

ŠKOFIJSKA KRONIKA.

Umeščen je bil na župnijo Sv. Križ pri Litiji Leopold Erzin, župni upravitelj ondi.

Nameščen je bil Anton Oman, kaplan v začasnem pokoju, za kaplana v Sv. Križu pri Litiji.

Katehetski izpit za srednje šole je dovršil Jožef Šimenc, spiritual in katehet pri uršulinkah v Škofji Loki.

Prvo tonzuro, nižje redove in diakonat je delil prevzvišeni gospod knezoškof v nedeljo, dne 10. januarja 1926. — Prvo tonzuro so prejeli: Valentin Benedik (Kranj), Martin Gorše (Višnja gora), Ivan Hafner (Stara Loka), Stanislav Jeglič (Ljubljana), Janez Jenko (Ljubljana), Luka Kalan (Ljubljana), Josip Košir (Ljubljana), Stanislav Kregar (Št. Vid nad Ljubljano), Peter Mihelič (Stari trg ob Kolpi), Janez Sedej (Tržič), Josip Smolič (Dobrníč), Vital Vodusek (Ljubljana), Ladislav Vrbič (Sodražica). — Prva dva nižja redova so prejeli: Viktor Demšar (Žiri), Anton Dodič (Ljubljana), Peter Eržen (Škofja Loka), Josip Ferkulj (Struge), Josip Kapus (Lesce), Franc Klopčič (Moravče), Karel Papež (Hinje), Anton Pipa (Brdo pri Lukovici), Josip Rupar (Knittelfeld), Stanislav Škrbe (Žužemberk), Alojzij Žitko (Gorica), fr. Karel Dijak, O. F. M., Karel Kolenc, C. M. — Zadnja dva nižja redova so prejeli: Anton Bergant (Reteče), Franc Fröhlich (Sorica), Janez Hladnik (Rovte), Ciril Jerina (Vrhnika), Bogumil Remec (Kranj), Hieronim Šavli (Kobarid), Anton Švelc (Kranj), Viktor Zakrajšek (Trebneje), Stanislav Weingerl (iz lavant. škofije), Janez Martelanc in Alfred Drašček (iz družbe misijonarjev), Franc Dündek (iz salez. družbe). — **Diakonatski** je prejel: Alojzij Mlakar, C. M.

Škofijski ordinariat v Ljubljani, dne 26. januarja 1926.

RAZGLAS.

Veliki župan ljubljanske oblasti sporoča škofijskemu ordinariatu z dopisom z dne 8. januarja 1926, U. br. 12.725/7/25:

„Škofijskemu ordinariatu je gotovo znano, da je čl. 33 zakona o proračunskih dvajstih letih za december 1925—marec 1926 spremenil smer vožnje na vseh javnih cestah in potih.

Poskrbel sem, da so se novi predpisi razglasili potom občin in časopisja. Varnostni in cestni organi imajo nalog, da pri vsaki priliki opozarjajo ljudi na novi zakon. Izdal sem tudi primerne letake, ki se bodo nalepili ob vseh javnih cestah in potih.

Zaradi živahnega avtomobilskega prometa je potrebno, da novi predpis doseže najširšo publiciteto, da se prepreči vsaka nesreča.

Usojam si vsled tega prositi tudi škofijski ordinariat, da izvoli naročiti vsem župnim uradom, naj pri običajnem nedeljskem oznanilu ponovno oznanijo, da mora vsak voz, naj bo z živalsko vprego ali z motorno silo, pa tudi ročni vozovi in kolesa **voziti vedno na desni strani ceste v smeri vožnje. Ogibati se je treba istotako na desno, preHITEVATI pa na levo.**“

O tem se župni uradi obveščajo radi ravnanja.

Pripomba. Tej številki je tudi priložena „Consignatio“ za stipendije in festis suppressis l. 1926.

Vsebina: 1. Sveto leto za vesoljni katoliški svet. — 2. Postna postava za l. 1926. — 3. Duhovnikom za novo leto. — 4. Konference v l. 1926. — 5. Birmovanje in kanonična vizitacija v l. 1926. — 6. Misijonski praznik. — 7. Razne objave. — 8. Učni načrt orglarske šole v Ljubljani. — 9. Konkurni razpis. — 10. Škofijska kronika.

Izdajatelj in odgovorni urednik **Josip Dostal**. — Za Jugosl. tiskarno v Ljubljani **Karel Čeč**.